

Antallet af unge vil falde de næste 20 år

ANALYSE

Der vil være færre unge i den studieaktive alder i de kommende år. I 2040 vil der være godt 80.000 færre. Særligt i landdistrikterne vil der være færre unge.

Antallet af unge vil falde de næste 20 år

Dato: 31-05-2021

SMVDanmark har analyseret befolkningsudviklingen i Danmarks 98 kommuner på baggrund af den opdaterede befolkningsfremskrivning, som Danmarks Statistik offentliggjorde den 20. maj 2021.

Analysen er foretaget i anledningen af regeringens udspil om udflytning af uddannelser. Konkret ser analysen på udviklingen i antallet af 20-29 fra 2020 til 2060. Det er relevant at se på dette, da antallet af unge skal tages i betragtning ift. placering af uddannelser.

Analysens hovedkonklusioner:

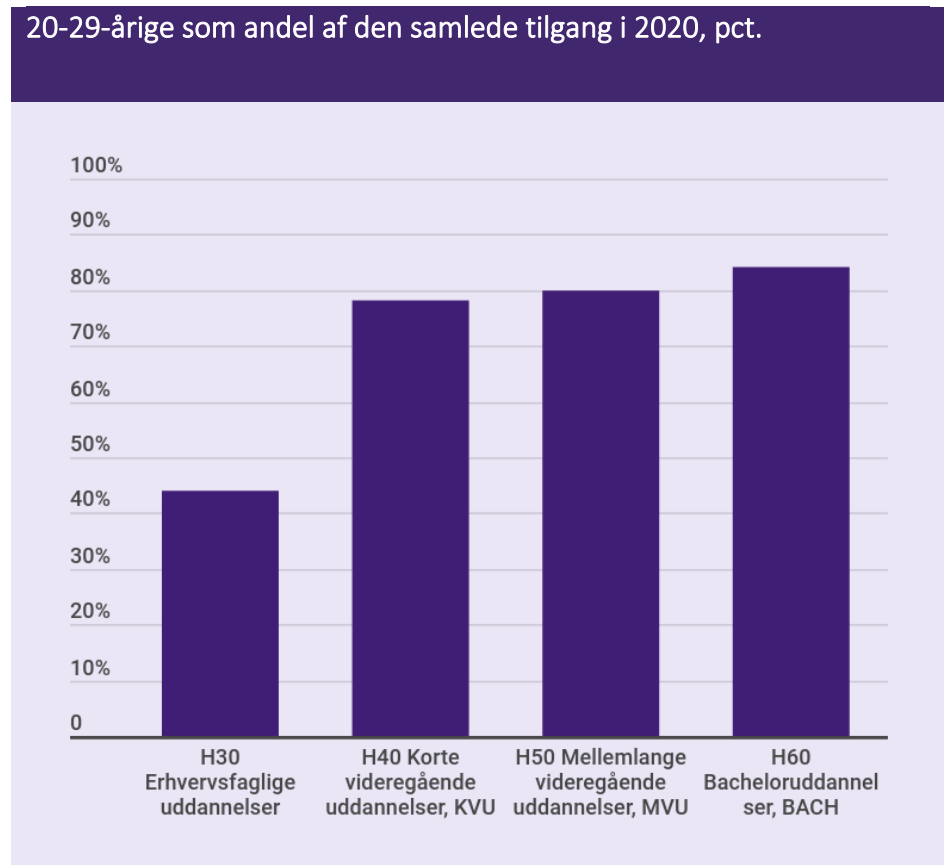
- Der vil på landsplan være 20.000 færre 20-29-årige i 2030 sammenlignet med i dag.
- Ved lavpunktet i 2041 vil der på landsplan være godt 80.000 færre i aldersgruppen sammenlignet med i 2021.
- Antallet af unge falder i 85 af landets kommuner frem mod 2030. I 15 kommuner falder antallet af unge med over 10 pct.

Analyse

Der er aktuelt forslag om at placere flere uddannelser uden for de større byer. I den sammenhæng er det relevant at se på det mulige elevgrundlag.

Størstedelen af de elever, der starter på erhvervskompetencegivende uddannelse, er i aldersgruppen 20-29 år. Det gælder således godt 8 ud af 10 elever på de korte og mellem lange videregående uddannelser samt akademiske bacheloruddannelser. På erhvervsuddannelserne udgør gruppen lidt under halvdelen af dem, der starter. Erhvervsuddannelserne har i stedet en større andel af startende elever, der er både yngre og ældre. Således er 32 pct. 19 eller yngre år, mens 24 pct. er 30 eller ældre.

Unge mellem 20-29 år udgør godt 80 pct. af optagede på videregående uddannelser

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik (UDDAKT10).

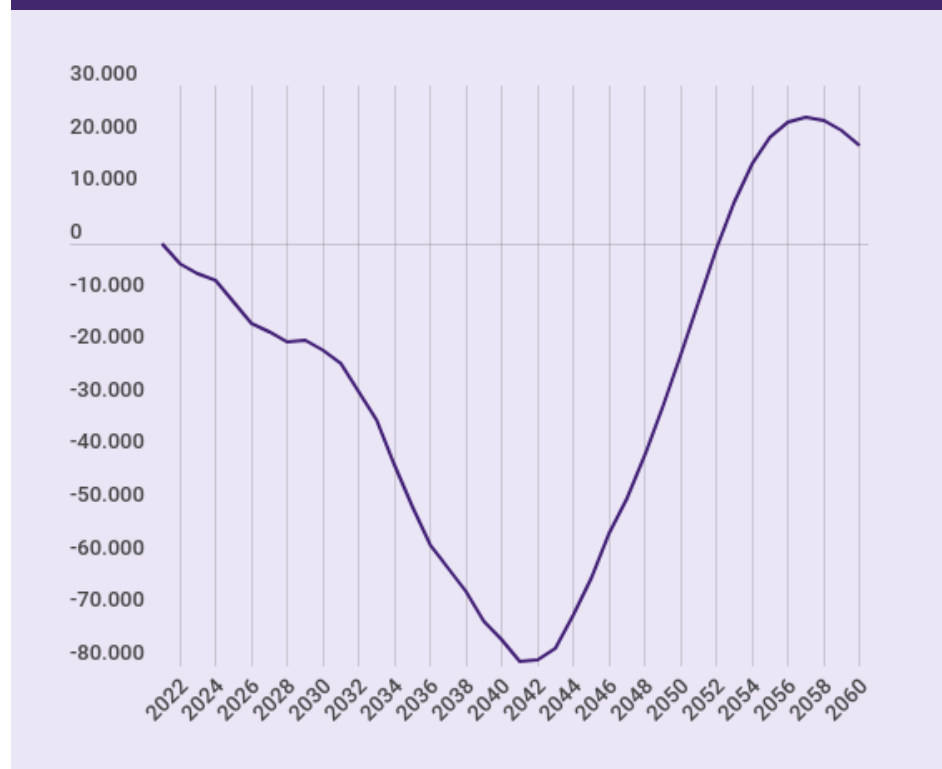
Figur 1

Den nye befolkningsfremskrivning fra Danmarks Statistik viser, at der i de kommende år vil være et faldet i antallet af unge i aldersgruppen 20-29 år. Således skal vi helt frem til år 2052, før der igen er lige så mange 20-29-årige i Danmark, som der er i dag.

Antallet af 20-29-årige er lavest i år 2041, hvor der vil være godt 80.000 færre personer i aldersgruppen end i dag. Opdelt på år ses det, at der allerede i 2030 vil være godt 20.000 færre unge end i dag.

Godt 80.000
færre 20-29-
årige i år
2041

Udviklingen i 20-29-årige på landsplan fra 2021 til 2060, antal personer.

Kilde: Danmarks Statistik (FRDK120)

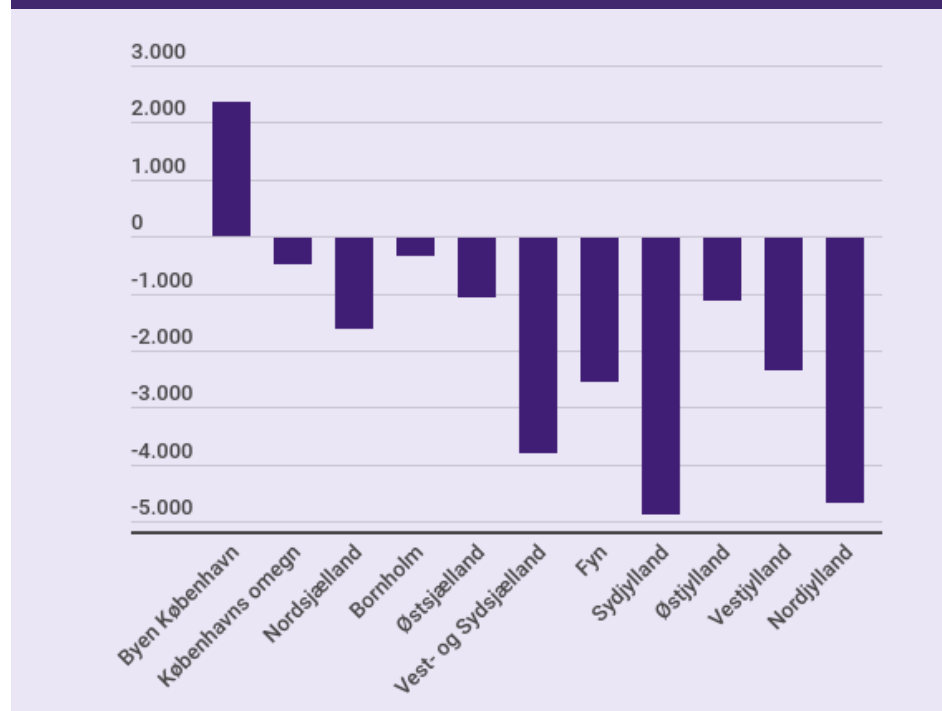
Figur 2

Udviklingen er ikke ligelig fordelt geografisk set. Opgjort på kommune-niveau og landsdele bliver det tydeligt, at antallet af unge vil falde i alle landsdele over det kommende årti med undtagelse af i København by. Dette er særligt gældende i Jylland, hvor der vil være godt 13.000 færre unge i 2030 end i dag.

Udviklingen er baseret på de unges nuværende søgemønstre – hvis det lykkes at etablere nye attraktive uddannelsesmuligheder uden for de store byer, så vil udviklingen se anderledes ud.

Godt 13.000
færre unge i
Jylland i
2030

Udviklingen i antallet af 20-29-årige 2021-2030 opgjort på landsdele, antal personer.

Kilde: Danmarks Statistik (FRLD121)

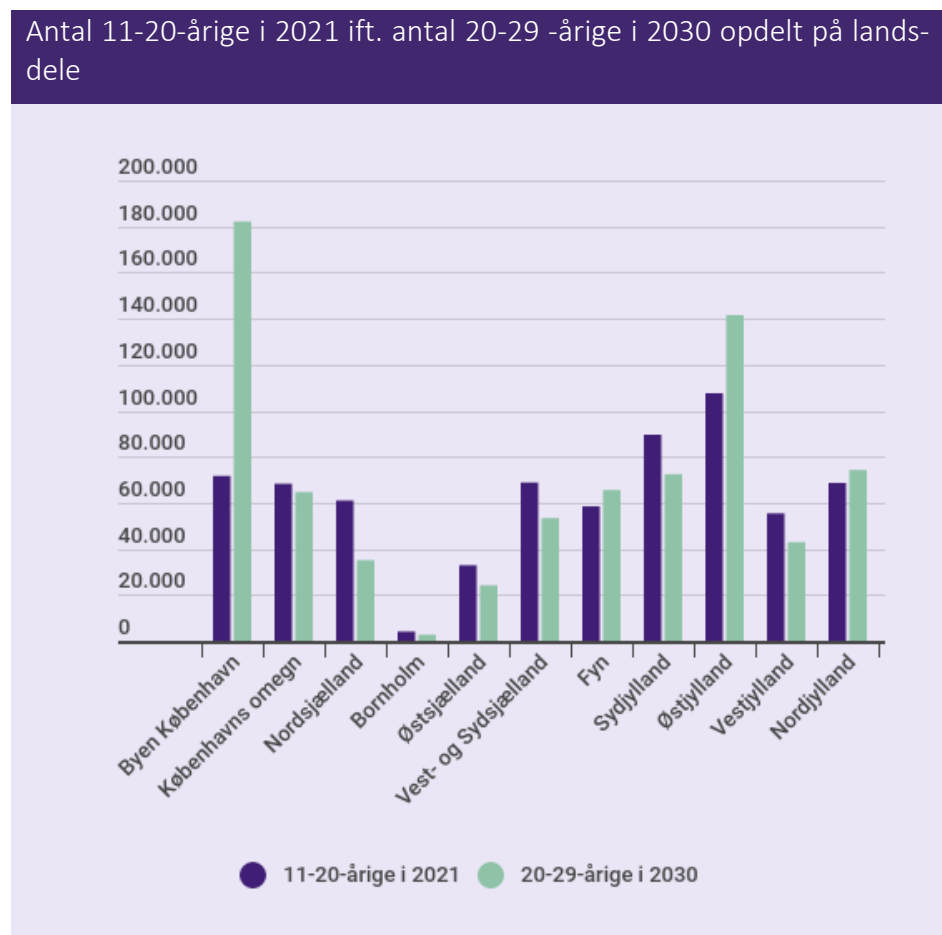
Figur 3

Flere unge i områder omkring de 4 største byer

De personer, der i dag er i aldersgruppen 11-20 år vil i 2030 være i aldersgruppen 20-29 år og dermed i den typiske "studieaktive alder". Det kan derfor være interessant at sammenligne antallet af 20-29-årige i hver landsdel i 2030 med det nuværende antal 11-20-årige.

Prognosen for landsdele viser, at der i områderne omkring de fire største byer vil være flere 20-29-årige i 2030 end hvad der burde være, når man ser på antallet af 11-20-årige ni år tidligere. Det afspejler, at unge flytter fra resten af landet til særligt København, Aarhus, Aalborg og Odense for at studere.

Tallene viser, at der er et potentiale for at fastholde flere unge i områder som blandt andet Syddjylland og Vestjylland, hvis flere eksempelvis studerer her.

Kilde: Danmarks Statistik (FRLD121)

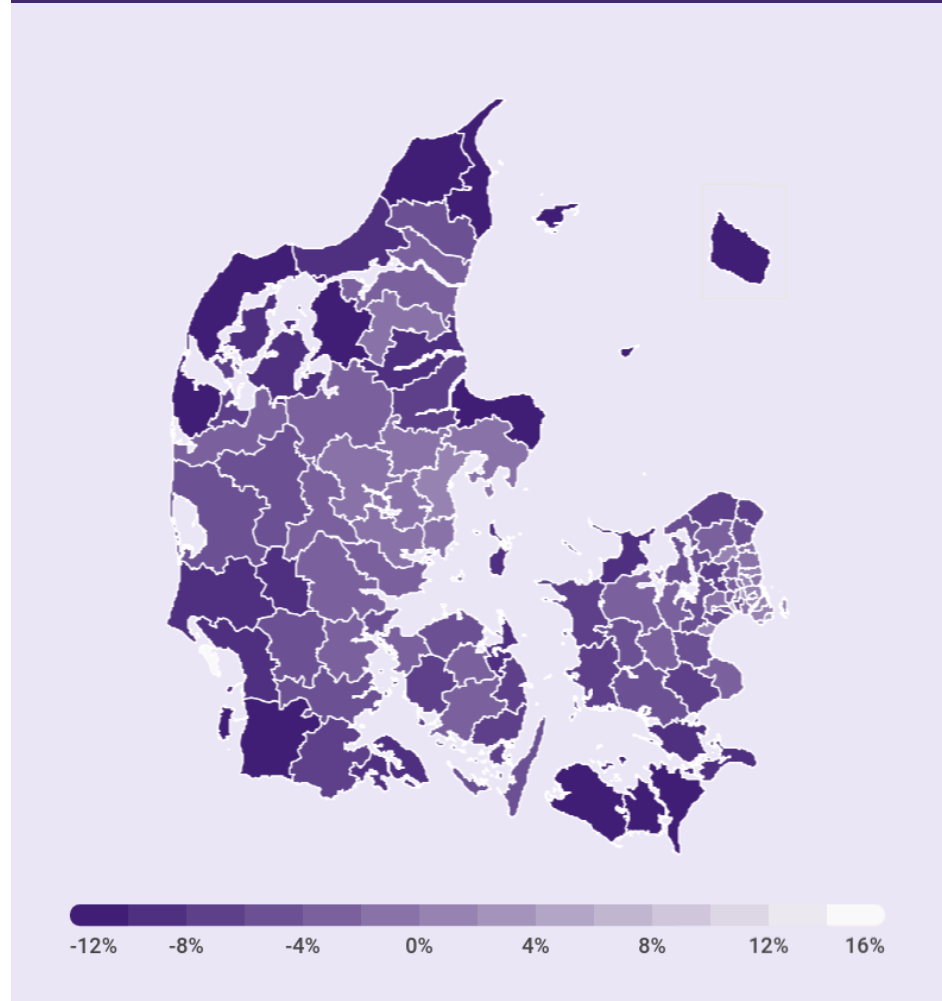
Figur 4

På kommuneniveau ses en endnu mere markant udvikling end på landsplan. Frem mod 2030 vil antallet af 20-29-årige falde i 85 ud af de 98 kommuner.

Udviklingen er særlig markant i 15 af landets kommuner, hvor antallet af 20-29-årige forventes at falde med over 10 pct.

Antallet af unge falder i 85 af landets kommuner

Udvikling af 20-29-årige fra 2021 til 2030 opgjort på kommuneniveau, pct.

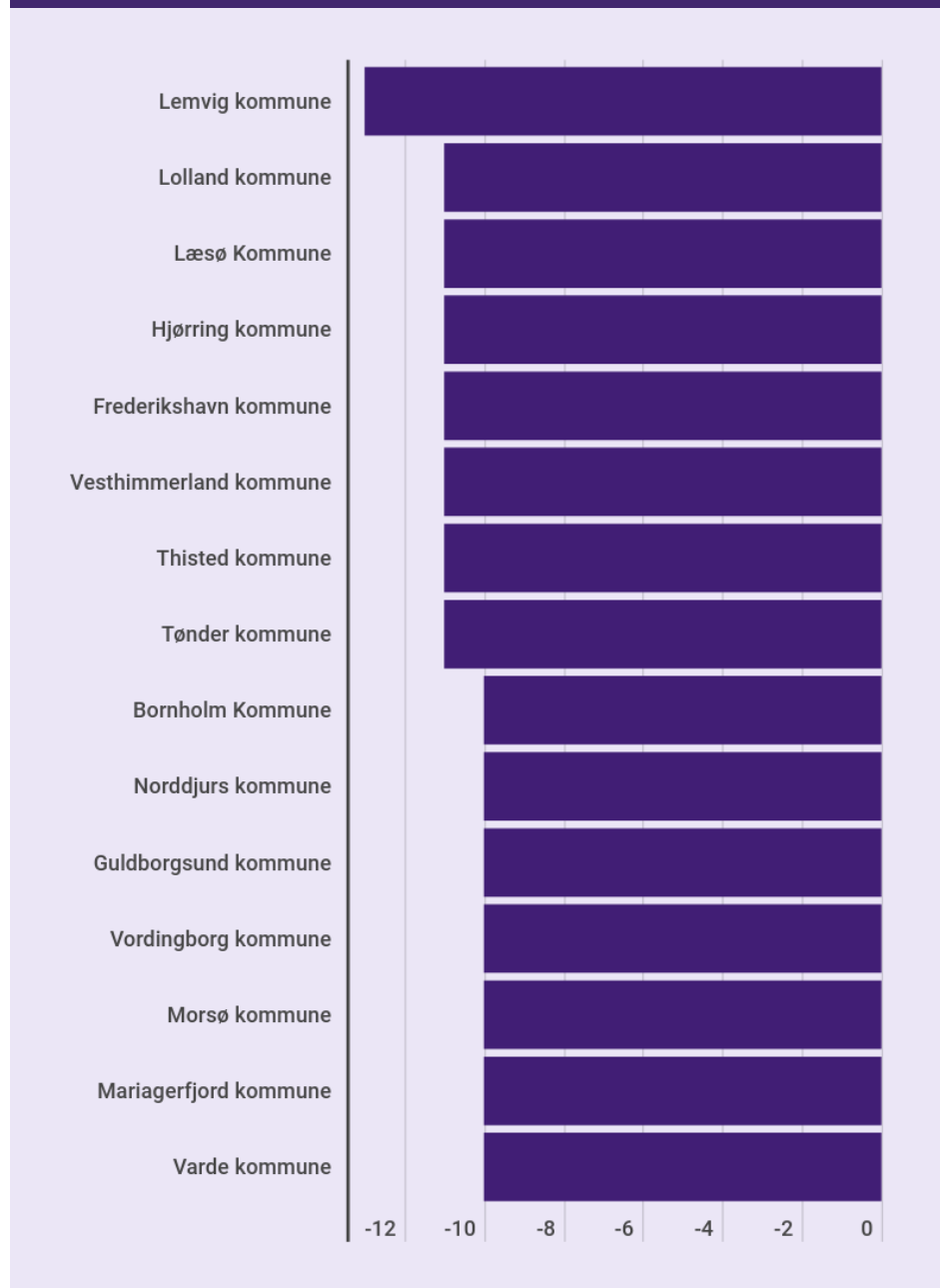
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik (FRKM121)

Figur 5

De 15 kommuner med et fald på over 10 pct. i antallet af 20-29-årige frem mod år 2030 er primært beliggende i Jylland. Det gælder 11 ud af de 15 kommuner, mens de resterende kommuner udgøres af Bornholm og tre kommuner beliggende omkring Storstrøm. De kommuner med størst positiv udvikling i antallet af 20-29-årige findes omkring København samt Aarhus.

11 ud af 15 kommuner med et fald på mindst 10 pct. ligger i Jylland

Udvikling af 20-29-årige fra 2021 til 2030 opgjort på kommuneniveau, pct.

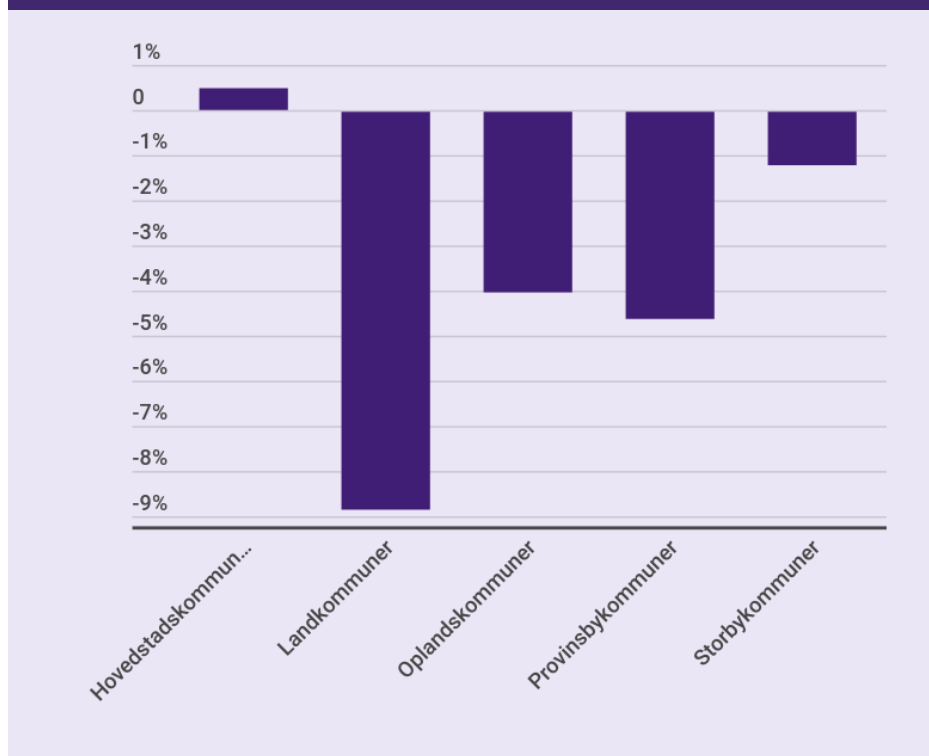
Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik (FRKM121)

Figur 6

Opgjort på kommunetype er det tydeligt, at der særligt vil komme færre unge i landkommuner, oplandskommuner og provinskommuner. I landkommunerne vil der forventes at være 8,8 pct. færre unge i 2030.

Landkommuner forventes at have 8,8 pct. færre unge i 2030

Udvikling af 20-29-årige fra 2021 til 2030 opgjort på kommune type, pct.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik (FRKM121)

Figur 7

Konklusion og politikforslag

Analysen viser, at der i fremtiden vil være færre unge i den studieaktive alder. Allerede i 2030 vil der være 20.000 færre 20-29-årige, og i 2041 vil der være ca. 80.000 færre. De nuværende prognoser tyder på, at det særligt er landdistrikterne, der vil have færre unge. I landkommunerne vil der ifølge prognosen være ca. 9 pct. færre unge i 2030 sammenlignet med i dag, mens der i hovedstadskommunerne vil være 0,5 pct. flere, og de øvrige storbykommuner vil have 1,2 pct. færre. Først omkring år 2053 vil antallet af 20-29-årige samlet set være oppe på det niveau, det er på i dag.

Tallene viser, at der i de kommende år vil være færre unge til at fylde studiepladserne på de videregående uddannelser. Det er i sagens natur svært at påvirke det samlede antal 20-29-årige, der vil være i Danmark i 2030. Det er i sidste ende kun et øget antal internationale studerende, der vil kunne øge det samlede antal unge.

Prognosen er dog mere usikker i forhold til, hvordan de unge fordeler sig geografisk mellem landsdelene. Hvis regeringens udspil medfører, at der kommer mere attraktive og levedygtige uddannelsesmiljøer uden for de største byer, så vil udviklingen måske se anderledes ud, end prognoserne spår.

SMVdanmark støtter op om regeringens ambition om et Danmark i balance. De små virksomheder findes i hele landet, og hvis de skal kunne skaffe den fornødne arbejdskraft, så skal der være gode muligheder for at bo og arbejde i hele landet.

Det er dog ikke nok at placere en knappenål i et landkort og formelt placere en uddannelse. Der er behov for at sikre gode rammer, så de nye uddannelser bliver til levedygtige og attraktive uddannelsesmiljøer. Der skal også tænkes hele vejen rundt om uddannelsen i forhold til at sikre eksempelvis overgangen til arbejdsmarkedet.

På baggrund af analysen har SMVdanmark følgende anbefalinger til Christiansborg i forhold til placering af uddannelser:

1. Overvej, hvordan man kan udflytte uddannelser, der kan tiltrække unge fra resten af landet, så de nye uddannelser ikke skal slås om eleverne med de eksisterende uddannelser uden for de store byer, f.eks. erhvervsuddannelserne.
2. Det er vigtigt at sikre sammenhængen med arbejdsmarkedet. Det kan man gøre ved at placere uddannelserne dér, hvor der er brug for kompetencerne og ved at belønne institutionerne for at dimittenderne kommer i arbejde.
3. Placeringen kan ikke stå alene – der skal også gøre noget særligt for at udbrede kendskabet til uddannelser, der placeres i et ”nyt” område. Derfor bør alle uddannelser rettet mod det private arbejdsmarked der flyttes ud, være omfattet af en ”vækstpilotordning” så små og mellemstore virksomheder får tilskud for at ansætte dimittenderne i mindst 5 år efter de første dimittender er kommet ud. Dette kan evt. finansieres via midler fra EU’s socialfond.
4. Uddannelsesinstitutionernes økonomi skal omlægges, så de får en større del som grundtilskud – og dermed er mindre afhængige af at have mange studerende – og en større del som tilskud for at få dimittender i arbejde. Endeligt bør institutionerne belønnes for, hvor tilfredse virksomhederne er for samarbejdet med institutionen ift. at sikre kvalificeret arbejdskraft og ift. samarbejde om eksempelvis studiejob, praktik mv
5. I en tid med færre unge handler det også om at udbygge og udvikle de uddannelsesmuligheder, der findes landet over, så de eksisterende uddannelser ikke risikerer at lukke. Der findes i dag erhvervsskoler i de fleste kommuner, og det vil gavne adgangen til kvalificeret arbejdskraft lokalt, hvis flere vælger en erhvervsuddannelse. Der skal derfor være en fælles indsats for at styrke rekrutteringen af elever til erhvervsuddannelserne.

Kontakt

Chefkonsulent Kasper Munk Rasmussen,
tlf. 61 96 39 80, rasmussen@SMVdanmark.dk.
SMVdanmark, maj 2021